

Nom de l'assignatura	POBLACIÓ DE CATALUNYA I ESPANYA
Codi	25503
Estudis	Llicenciatura de Geografia
Curs i període en el que s'imparteix	2n cicle, 2n semestre
Crèdits i Crèdits ECTS	6 / 4 (crèdits ECTS)
Caràcter de l'assignatura	<i>Optativa</i>
Requisits exigits per a cursar l'assignatura	Cap de concreta, desitjables coneixements de demografia.
Llengua en què s'imparteix	Català/Castellà
Professorat de l'assignatura	Nom del professor: Joaquín Recano Valverde
	Despatx: Centre d'Estudis Demogràfics
	Correu electrònic: joaquin.recano@uab.es ; jrecano@ced.uab.es
	Horari tutories: dimarts i dijous, 12:00 – 13:00 / Tutories integrades: divendres, 13:00 – 14:00h

Objectius

Aquesta assignatura té com a objectiu principal dotar als alumnes dels coneixements bàsics sobre l'evolució i les característiques de la població catalana i espanyola al llarg del segle XX i, especialment, a l'últim quart de segle. Tractant-se d'una assignatura de contingut geogràfic, s'emfatitzaran els aspectes territorials. Pel que fa a la població catalana, l'escala territorial serà la comarca, en el cas de la població espanyola seran les províncies i comunitats autònomes les unitats tractades. Un dels aspectes que desenvoluparem de manera més detallada seran les relacions entre la població catalana i la resta de comunitats autònomes a partir de la complementaritat dels sistemes demogràfics.

Els estudiants, mitjançant l'estudi de l'assignatura, han de ser capaços de:

- D'identificar les principals fonts d'informació sobre la població d'Espanya i Catalunya, les seves característiques i els llocs on trobar-les.
- De conèixer els principals trets que han caracteritzat l'evolució de la població catalana i espanyola al llarg del segle XX.
- D'establir les grans línies d'evolució territorial dels fenòmens demogràfics a Catalunya (comarques) i Espanya (províncies) i d'identificar els elements que individualitzen els sistemes demogràfics de Catalunya i de les comunitats; autònomes a Espanya.
- De reconèixer les principals transformacions sociodemogràfiques de la població catalana i espanyola a l'últim, quart del segle XX i les seves interaccions amb la societat.

Continguts

Part I: Fonts d'informació

1.- *Breu història dels estudis de població a Catalunya i Espanya: Obres de referència, institucions estadístiques i de recerca.*

2.- Fonts d'informació sobre la població de Catalunya i Espanya: característiques.

Part II: Població i territori.

3.- Evolució històrica de la població a Catalunya i Espanya.

4.- Modificacions en la distribució espacial i el poblament.

Part III: Dinàmiques demogràfiques.

5.- La mortalitat.

6.- La fecunditat.

7.- Les migracions internes i la mobilitat de la població.

8.- *La immigració estrangera: característiques sociodemogràfiques dels fluxos i els stocks i la seva distribució espacial.*

Part IV: Característiques de la població i dinàmiques familiars.

9.- L'estructura de la població: els processos d'envelliment.

10.- Dinàmiques familiars: nupcialitat, divorcialitat i cohabitació.

11.- Nivell d'instrucció, activitat i mercat de treball.

12.- El futur de la població catalana i espanyola.

Metodologia docent

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant les següents activitats:

- Exposicions orals del professor.
- Lectures realitzades per a cadascun dels blocs.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Treball de curs en grup (amb la possibilitat que sigui també individual) sobre un estudi demogràfic d'un territori. ▪ Ressenya crítica d'un llibre i/o article sobre un dels blocs concrets del temari.
Avaluació
<p>L'avaluació dels continguts i els critèris d'avaluació es portarà a terme a través dels següents mecanismes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Un examen a final de curs constarà d'un nombre encara per determinar de preguntes tipus test referides a continguts concrets dels diferents blocs del programa. ▪ La ressenya crítica elaborada pels estudiants sobre un llibre i/o article. Es valorarà la capacitat de síntesi, d'argumentació i la citació d'altres fonts consultades. ▪ Un treball de curs sobre un estudi demogràfic d'un territori. Es valorarà especialment la capacitat de síntesi, de gestió de la informació, l'habilitat d'investigació demostrada i la capacitat per aplicar-hi conceptes explicats a classe. <p>La qualificació dels diferents mecanismes d'avaluació s'estableix com segueix:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ L'examen final suposarà un 30% de la nota final. ▪ El treball de curs equivaldrà al 20%. ▪ La ressenya crítica suposa un 10% ▪ La participació en els debats i activitats de classe el 40%. <p>Les condicions d'avaluació són les següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realitzar l'examen i treure una qualificació mínima de 4 punts (sobre 10 possibles). ▪ Realitzar el treball. ▪ Participar en els debats de classe. <p>El calendari d'avaluació s'estableix com segueix:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ L'examen es farà el dia fixat a la <i>Guia de l'estudiant</i>. Llevat de casos excepcionals, no se'n farà cap altre en un dia diferent. ▪ El lliurament del treball es farà una setmana abans de la realització de l'examen. ▪ El lliurament de la ressenya es farà un mes abans d'acabar el curs. Després serà considerada com a no lliurada. <p>La segona convocatòria s'avaluarà amb una prova escrita (75%) i amb el treball de curs (25%)</p>
Bibliografia
<ul style="list-style-type: none"> • BLANES, A.; GIL, F. i PÉREZ, J. (1996), <i>Població i activitat a Espanya. Evolució i perspectives</i>, Barcelona, Servei d'Estudis de La Caixa • CABRÉ, A. (1999), <i>El sistema català de reproducció</i>, Barcelona, Proa • CAMPO, S. del i NAVARRO, M. (1987), <i>Nuevo análisis de la población española</i>, Barcelona, Ariel • GINER, S. (dir) (1998), <i>La societat catalana</i>, Generalitat de Catalunya, Institut d'Estadística de Catalunya • LEAL, J. (Coord) (2004), <i>Informe sobre la situación demográfica en España</i>, Madrid, Fundación Fernando Abril Martorell • NADAL, J. (1984), <i>La población española siglos XVI-XY</i>, Barcelona, Ariel • PUYOL, R. (1997), <i>Dinámica de la población en España: Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX</i>, Madrid, Síntesis • PUYOL, R. (1988), <i>La población española</i>, Madrid, Síntesis • RECOLONS, L. (1976), <i>La població de Catalunya. Distribució territorial i evolució demogràfica (1900-1970)</i>, Barcelona, Lata • VANDELLÓS, J.A. (1985, edició original 1935), <i>Catalunya poble decadent</i>, Barcelona, Edicions 62 • VIDAL, T. (dir) (1980), <i>Atlas socioeconòmic de Catalunya</i>, Barcelona, Sirocco • VINUESA, J. (Ed), <i>Demografía. Análisis y proyecciones</i>, Madrid, Síntesis